

UNIVERSITETET I BERGEN

Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet

Arkivkode:

Saksnr.: 2024/68

Fakultetsstyresak: **27**

Møte: 12. september 2024

Endring i fakultetets programbeskrivelse for ph.d.-programmet (utfyllende regler) – heisemner på tvers av instituttene

Bakgrunnsdokumenter

- [Forskrift for graden philosophiae doctor \(ph.d.\) ved Universitetet i Bergen](#)
- [Programbeskrivelse for ph.d.-programmet ved Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet](#) (avsnitt under «Opplæringsdelens innhold» på side 11)

Saken gjelder

Ved UiB og i sektoren ellers gjelder det at opplæringsdelen for ph.d.-kandidater i hovedsak skal bestå av emner på ph.d.-nivå. Det kan imidlertid være ulike årsaker til at masteremner inngår.

Ved MN ble det i 2021 derfor innført såkalte heisemner for å følge denne regelen. Fakultetet vedtok at inntil 10 studiepoeng emner på masternivå kan inngå i opplæringsdelen. Masteremner utover 10 studiepoeng må imidlertid tilbys som heisemner, dvs at det utarbeides ytterligere pensum eller arbeidskrav som gir et læringsutbytte på ph.d.-nivå.

Fakultetet og instituttene har siden innføringen i 2021 gjort seg noen erfaringer med håndteringen av heisemner og det er nå behov for en liten endring av programbeskrivelsen for å gjøre administrasjonen av heisemner klarere og smidigere. Endringer i programbeskrivelsen må vedtas i fakultetsstyret.

Utfordringer med heisemner og kandidater fra andre institutter

Regelen med heisemner er blitt tatt bredt i bruk ved instituttene, det er ikke identifisert problemer ved å endre og tilpasse egne emner for egne kandidater innen et institutt fra master til phd nivå. Det har imidlertid oppstått enkelte problemstillinger når kandidater har behov for et heisemne fra et annet institutt enn sitt eget, selv om dette behovet ikke forekommer veldig ofte.

Heisemner kan i noen tilfeller føre til ekstra kostnader for instituttene. Det krever ekstra ressurser å tilby en ekstra faglig definert tilleggsdel (såkalt «heisdelen») i undervisningen i et emne, bl.a. skrive eget læringsutbytte eller vurdere og sensurere heisdelen i de tilfeller der det er aktuelt. I tillegg får instituttene ikke studiepoenguttelling i finansieringssystemet for ph.d.-emner fordi ph.d.-kandidater som regel er finansiert via stillinger.

For å unngå at det kan skape problemer med å ta emner i opplæringsdelen på tvers av instituttene, foreslår fakultet felles retningslinjer og en endring av avsnittet «Opplæringsdelens innhold» i ph.d.-programbeskrivelsen.

Felles retningslinjer for heisemner ved MN

(NB! Retningslinjer krever ikke et vedtak i fakultetstyret)

- Fakultetet tilbyr ikke heisemner for andre enn ph.d.-kandidater fra eget fakultet
- Ph.d.-kandidater fra fakultetet som planlegger å ta et emne ved et annet institutt må henvende seg til egen ph.d.-koordinator. Det er ph.d.-koordinator som følger opp administrativt.
- Dersom et institutt har faste heisemner, kan kandidater fra andre institutt delta dersom det er vedtatt i opplæringsdelen som den faglig mest ønskelige emnesammensetningen
- Behov og mulighet for et heisemne fra et annet institutt må være avklart med instituttet som eier emnet før opplæringsdelen godkjennes
- Et institutt kan ikke pålegges å opprette et heisemne for studenter fra andre institutt

Forslag til endring i ph.d.-programbeskrivelsen

Fakultetet foreslår at første avsnitt under «Opplæringsdelens innhold» på side 11 i [ph.d.-programbeskrivelsen](#) endres på følgende måte (tilleggstekst i **fet og kursiv skrift**):

Emner, forskerkurs, spesialpensum, 20-22 studiepoeng

Emner som kan inngå er:

- Ph.d.-emner
- Masteremner **ved eget institutt** (300-tallsemner eller 200-tallsemner på masternivå), maks 10 studiepoeng.
Dersom kandidaten i tillegg skal ha emner utenfor eget institutt kan ytterligere 10 studiepoeng med regulære masternivåemner inngå.
- Heisemner på ph.d.-nivå:
Masteremner **ved eget institutt** (300-tallsemner eller 200-tallsemner på masternivå), utover 10 studiepoeng, må tilbys som «heisemne». Det vil si at det utarbeides ytterligere pensum eller arbeidskrav som gir emnet et læringsutbytte på ph.d.-nivå.
- Forskerkurs på ph.d.-nivå

Programstyret for ph.d.-utdanningen har godkjent disse endringene og anbefaler endringen av «Opplæringsdelens innhold» i programbeskrivelsen som foreslått.

Forslag til vedtak

Fakultetsstyret vedtar den fremlagte endringen i programbeskrivelsen for ph.d.-programmet ved MN-fakultetet med de endringene som kom frem i møtet.

12. august 2024/INSO

Gunn Mangerud
dekan